

espanyols —, quasi sempre prenen, espontàniament, per la força mateixa de la realitat, un caràcter regional imposat pels problemes especials de la prehistòria del tros peninsular on tenen lloc. No cal ensenyar als prehistoriadors que a través d'aquelles reculades edats, no menys que en les més modernes, els fets socials que es presentaren a un cantell de l'antiga Hispània diferiren essencialment dels propis d'altres bandes del vast país. Concretament, aquest III Congrés, al qual concorreguérem amb la representació de la S. C. E. H., es centrà en problemes característics del nord-oest peninsular hispanoportuguès, i fou amb molt d'encert que, convocat per a Galícia, estengué les seves activitats al nord de Portugal, ja que, per damunt de fronteres artificials, els fets arqueològics són comuns en aquestes parts d'ambdós Estats peninsulars: la *civilització castrenya* d'una banda, els sempre misteriosos *petroglifs* de l'altra, foren els temes habituals de les deliberacions dels congressistes. Els estudis aportats foren molt importants i, en conjunt, el Congrés constituí un èxit científic i de públic, pel qual cal felicitar especialment el seu incansable organitzador i Secretari perpetu Dr. Antonio Beltrán, tant més que hagué de lluitar constantment amb l'especial modalitat que de bon començament hom havia projectat per a aquesta reunió: en lloc de centrar les activitats en una determinada població, des d'on es fessin les sortides o excursions necessàries, fou un congrés ambulat que crec que no celebrà mai dues sessions al mateix lloc. Si bé això n'augmentava l'interès turístic, en dificultava en gran manera l'eficàcia i el repòs necessari dels congressistes. S'obrí el Congrés a Ourense, es continuà per Santiago, Cruña, Lugo, Pontevedra, Braga, Guimaraes i Porto, i es tancà a Vigo; i encara es visitaren moltíssimes d'altres localitats d'interès arqueològic o amb excavacions en curs, de les quals només esmentarem Barbantes, Bóveda, Mogor, Santa Tecla, Montelios, Briteiros, Santa Luzia, etc. D'aquests ràpids recorreguts potser el més profitós fou la visita a institucions locals diverses on és retut culte desinteressat a la ciència arqueològica: els museus d'Ourense i de Pontevedra, de caràcter municipal, el de la societat hotelera de Santa Tecla, el de la famosa Sociedade Martins Sarmento, de Guimaraes, bressol gairebé de l'arqueologia prehistòrica portuguesa. Aquests exemples fan ressaltar més la manca d'institucions pariones en ciutats força més presumides i els congressistes no deixaren d'adonar-se'n. D'entre les personalitats que amb la seva participació a l'organització del Congrés es guanyaren l'agraïment dels assistents esmentarem el venerable erudit Sr. López Cuevillas d'Ourense, Chamoso de Santiago, Filgueira de Pontevedra, Russell de Porto, Cardozo de Guimaraes i Viana de Viana do Castello, a part la bonhomia de l'almirall Bastarreche, president del Congrés, i l'activitat del ja esmentat secretari Sr. Beltrán. Cal esmentar que la ja característica amabilitat portuguesa no es desmentí, i els congressistes foren acollits com a hostes tot el temps que restaren en territori lusità.

De les moltes comunicacions interessants presentades, esmentarem les d'Alfonso de Paço, Mário Cardozo, i Sobrino sobre les *Citàmies* i llur cultura; els petroglifs foren estudiats per aquest darrer i pel Sr. Diego Cuscoy, de Canàries, el qual presentà els paral·lels que les illes atlàntiques ofereixen en aquesta manifestació cultural de l'occident europeu. Encara, entre els temes diversos ens cal citar l'estudi de carros i rodes primitius del Sr. Emeterio Cuadrado, el de monuments representats en les monedes del Sr. A. Beltrán i el de datació de tresors monetaris del Sr. Pío Beltrán. Hom acordà celebrar el proper congrés a Cadis, el 1956. — ELIES SERRA I RÀFOLS.

Record a Blas Taracena. — La carrera científica de Taracena es distingeix per la seva vocació per l'arqueologia de camp i per la museografia. No se sentí mai atret per la càtedra, que requereix — o hauria de requerir — la permanència en el centre universitari on radica, i resulta incompatible, si s'exerceix amb veritable vocació, amb la mobilitat a què obliga la investigació sobre el terreny que, amb el seu aspecte essencial de la vigilància de les troballes que resulten de treballs completament aliens a l'arqueo-

logia, que són la majoria, requereix sovint desplaçaments sobtats i llargs que obliguen a l'abandonament d'una funció constant com és — o hauria d'ésser — la docent. Per això Taracena, ni quan va traslladar-se a Madrid, no aspirà a cap càtedra, cosa que li hauria estat fàcil d'obtenir. Això sol ja és un mèrit sobresortint, i demostra la seva ferma vocació científica d'excavador.

Nat a Sòria l'1 de desembre de 1895, ingressà el 1915 al cos de Museus, i passà tot seguit a exercir la direcció del Museu Numantí de Sòria, que feia poc que havia estat creat, i més tard, també la del Celtibèric de la mateixa ciutat, en el moment que fou fundat. Primer juntament amb Mèlida, després sol, dirigí les excavacions de Numància. La pau de la petita ciutat castellana li deixà amples lleures per al treball. Dels anys de permanència en ella és quasi tota l'obra de Taracena, amb exploracions sistemàtiques a la província, algunes tan importants com la de la *villa* romana de Cuevas, la més extensa fins ara de les descobertes a Espanya.

Després de la guerra, fou traslladat a Madrid, on ocupà la direcció del Museu Arqueològic Nacional. La seva tasca d'investigador disminueix sensiblement, absorbit per les activitats científico-burocràtiques de la capital. Amb tot, és dels darrers temps de la seva vida la direcció de les excavacions empreses per la Diputació foral de Navarra, especialment fructíferes les de la *villa* romana de Liédena. En la reunió de Zuric del III Congrés Internacional de Ciències Prehistòriques, l'any 1950, obtingué la decisió que el IV Congrés, a reunir el 1954, tingués la seva seu a Madrid. Això fou un èxit personal de Taracena, que a més, únic Membre espanyol en el Consell Permanent internacional que hi pogué assistir — ja que l'altre Membre, que era el qui signa aquestes ratlles, no pogué fer-ho molt contra el seu desig —, en fou designat automàticament president. Però aquesta decisió en molts conceptes es pot considerar equivocada per prematura. La mort el sorprengué el 31 de gener de 1951, en plena organització del Museu que dirigia i del Congrés que havia de presidir. — J. DE C. SERRA I RÀFOLS.

L'Institut für europäische Geschichte i «La Nouvelle Clio». — L'any 1949 començà a publicar-se a Brusel·les una revista que, per les seves característiques, mereix un comentari especial des d'aquestes columnes, encara que hagi d'ésser forçosament molt breu. Es titula «La Nouvelle Clio» i duu el subtítol de «Révue mensuelle de la découverte historique». Es troba al seu davant un home del prestigi universal d'Henri Grégoire, i col·laboren amb ell, principalment, André Alfoldi, Sir Ernest Barker, Giacomo Devoto, Wilhelm Ensslin, Fritz Kern, Pierre Lambrechts, Isidore Lévy i André Piganiol. «La Nouvelle Clio» és una conseqüència de les reunions d'Espira, tingudes anualment des del 1948, en les quals homes de ciència de diversos països, però principalment historiadors (en el més ample sentit de la paraula) francesos i alemanys, han tractat de crear entre ells, per a difondre'l entorn d'ells, un clima d'ampla comprensió mútua. Un altre resultat, dirigit en el mateix sentit, ha estat la creació, amb seu a Magúncia, de l'Institut für europäische Geschichte, que planejà, però que no pogué veure en marxa, a causa d'haver mort el 21 de maig de 1951, poques setmanes abans de la seva inauguració, Fritz Kern, per a caracteritzar el qual només cal dir que durant l'època nazi prengué el determini de suspendre totalment les seves publicacions, que excellien en l'aspecte de la filosofia de la Història. La *Historia Mundi*, la redacció de la qual és la tasca principal de l'Institut, s'inspirarà en el mateix esperit, que ha d'ésser tan grat en un país de les característiques del nostre.

A «La Nouvelle Clio» es publiquen, amb la màxima competència, però amb una brevetat que no n'exclou l'interès i n'augmenta la precisió, treballs sobre els problemes històrics de totes les èpoques que, per qualsevol circumstància (noves descobertes, progressos de la investigació, etc.), ocupin un lloc en l'actualitat científica, o hagin experimentat un canvi important en la manera d'ésser vistos. Així, doncs, sense ésser una publicació destinada als especialistes de determinada branca o disciplina històrica, inte-